UNIVERZITA KARLOVA
Filozofická fakulta

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2019/2020

Jméno a příjmení studenta:	Mgr. Petr Eliáš
Identifikační číslo studenta:	75012075
Typ studijního programu:	doktorský
Studijní program:	Filologie
Studijní obor:	Translatologie
Identifikační čísla studia:	381130
Název práce:	Překlady a poezie členů Skupiny 42
Pracoviště práce:	Ústav translatologie (21-UTRL)
Jazyk práce:	čeština
Jazyk obhajoby:	čeština
Školitel:	PhDr. Eva Kalivodová, Ph.D.
Oponent(i):	Mgr. Zuzana Šťastná, Ph.D.
	Mgr. Petr Onufer, Ph.D.
Datum obhajoby:	03.11.2020 **Místo obhajoby:** Praha
Hlasování komise:	prospěl/a: 4 neprospěl/a: 0

Průběh obhajoby:

15:00 Předseda komise prof. Jana Králová zahájila obhajobu, představil sebe a přítomné členy komise a přítomné oponenty. Přítomným pak představila studenta.

15:01 Školitelka seznámila přítomné se svým hodnocením studentova studia a jeho disertační práce, které uvedl ve svém písemném vyjádření.

15:16 Student seznámil přítomné s tezemi své disertační práce. Zaměřil se na genezi své práce, přičemž nastínil, proč si toto téma vybral a jak souvisí s jeho již úspěšně obhájenou diplomovou prací. Ve svém disertačním projektu se věnoval překladatelskému aspektu Skupiny 42, konkrétně Jiřině Haukové a Jiřímu Koláři. Sledoval, jaké změny ve svých překladech prováděly s ohledem na programové vymezení Skupiny 42 a jak se na základě těchto změn mění jejich přístup pro svou původní tvorbu s ohledem na poetiku Skupiny 42, přičemž stěžejním kritériem pro hodnocení jejich překladů si zvolil koncept individiuálního překladatelského stylu, s jehož pomocí se snažil také extrahovat obecnější tendence. Touto metodou se tak podařilo poukázat na určité průsečíky a průniky obou překladatelů se Skupinou 42, ať už při výběru autorů, nebo překládaných textů, ale i v tom, jakým způsobem Hauková a Kolář s texty pracovali.
Student se ve své práci zaměřil na Dylana Thomase v překladu Jiřiny Haukové a Carla Sandburga v podání Jiřího Koláře. Rovněž využil toho, že oba překladatelé se věnovali Eliotově Opuštěné zemi (byť Jiří Kolář ve spolupráci s Kotalíkem), a porovnal oba jejich přístupy. Obecně lze říci, že důležitým kritériem pro studentovu práci byla snaha drobné odchylky přetavit v něco abstraktnějšího, snaha vyhnout se dezinterpretaci.
Ukázalo se, že přístup obou překladatelů k překládaným autorům se

v čase proměnil. Oba dva překladatelé se časem trošku zlepšovali, při návratu k textům byly sebevědomější, nicméně jsou tu i vývojové tendence, které nelze spojit s tím, že by prodělali jako překladatelé přerod, ale spíše můžeme mluvit o přirozeném vývoji jejich poetiky.

15:27 Oponent Petr Onufer seznámil přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě. Položil studentovi tyto otázky:
1. Do jaké míry lze posoudit vliv spolupřekladatelů na výslednou podobu díla. Lze alespoň nastínit podíl měli na pojednávaných překladech Jindřich Chalupecký, respektive Jiří Kotalík, případně Jaroslav Jech?

2. Otázka na literárně-historický kontext. Oponentovi se zdá, že Eliáš pozapomněl na poměrně podstatnou skupinu autorů, generačních souputníků, a proto bych rád požádal Eliáše o přiblížení dobového společensko-kulturního kontextu.

15:30 Oponentka Zuzana Šťastná seznámila přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě. Položil studentovi tyto otázky:
1. Zda by student mohl podrobněji pohovořit o tom, v čem spatřuje návaznost na poetiku Skupiny 42 u překladatelské práce Haukové na Dylanu Thomasovi.

2. Podmět k diskusi: jaké translatologické metody se hodí ke sledování jakých translatologických cílů.

15:38 Student reagoval na vyjádření školitele.

15:39 Student reagoval na posudky oponentů a jejich položené otázky.
Dle slov studenta oba posudky kritizují závěry translatologické analýzy Haukové a student s touto kritikou souhlasí a domnívá se, že mohl mnohem konkrétněji uvést, kde se poetika D. Thomase protíná s poetikou Skupiny 42.

Na otázku, které básně se dají považovat za blízké Skupině 42, student odpověděl, že to lze říci o sbírce Deaths and Entrances. Poezie D. Thomase je v lecčem mnoha univerzální a je tak lehce přenositelná do jiného kulturního kontextu. U Haukové šlo spíše o nějaké osobní souznění a projevuje se u ní fakt, že se k poetice Skupiny 42 spíše jen přiblížila (a pak se od ní i vzdálila), což vyplývá i po srovnání s J. Kolářem.

Jelikož se student bál, aby se jeho disertace nerozběhla, rozhodl se srovnat pouze Koláře a Haukovou a ostatní překladatele nechat stranou.

O Thomasově básni Dřív lze také říci, že byla velmi blízká jak Kolářovi, tak Haukové.

Závěrem lze říci, že u Haukové jde spíše o osobní souznění s D. Thomasem, na druhou stranu jí poetika a principy Skupiny 42 vyhovovala. Souznění se SK42 je menší než u Koláře.
Student souhlasil, že výše uvedené neříká v práci dostatečně explicitně.

K otázce spoluautorství student řekl, že osoby, se kterými Kolář spolupracoval, se rozhodl úplně vypustit, protože dle Eliáše není možné rekonstruovat, jak moc a v které fázi překladu do nich příslušný překladatel zasahoval. Student se chtěl se vyhnout nepodloženým závěrům.

U Koláře a Kotalík ve výboru Ocel a dým je doslov, kde je otázkou, že dominantní postavou je Kolář. Je však otázkou, zda toto platilo i pro spolupráci s Jechem. Student se rozhodl předpokládat, že oba básníci – co se týče poetiky – měli svůj hlas jasnější. Jinými slovy, jejich hlas byl v textech více slyšet.

K ověření, do jaké míry ovlivňoval Chalupecký Koláře, student dodal, že se nedostal k jejich vzájemné korespondenci, ale četl článek od Jakuba Říhy, který se věnoval genezi Kolářovy prvotiny a dotýká se i toho, jak spolu korespondovali Chalupecký, Halas a Kolář. Tato korespondence byla čilá a zdá se, že Chalupecký s Halasem do Kolářova díla poměrně výrazně zasáhli jako redaktoři. A zároveň se dá říct, že Chalupeckého role mohla být podobná jako u překladu Pusté země, kterou pořídil s J. Haukovou.
Spíše než tedy jako aktivní překladatel fungoval jako „hlas“, určitý druh redaktora.

15:49 Oponenti (a školitel) se vyjádřili k vystoupení studenta a konstatovali, že jsou spokojeni se studentovými odpověďmi.

15:46 Předseda komise zahájil diskusi.

V následné diskusi vystoupil: (stručně zaznamenat obsah diskusních příspěvků, a především odpovědi studenta).
prof. Bohuslav Mánek doplnil k otázce spoluautorství, že Kotalík hlavně uměl anglicky na rozdíl od Koláře. A dodal, že pokud se podíváme do Jechovy bibliografii, zdá se, že Jech byl hlavně inženýr – autor inženýrských příruček. Nejspíš tedy působil pouze jako poradce.

15:52 Předseda komise ukončil samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studenta a přítomné s výsledkem obhajoby: komise hlasovala veřejně, a sice zdvižením ruky – přítomno členů komise 4 – kladných hlasů 4, záporných hlasů 0. Obhajoba disertační práce byla klasifikována prospěl.

Klasifikace obhajoby: prospěl/a (P)

Předseda komise: prof. PhDr. Jana Králová, CSc. .....

Členové komise: prof. PhDr. Bohuslav Mánek, CSc. .....

PhDr. Eva Kalivodová, Ph.D. .....

PhDr. Stanislav Rubáš, Ph.D. .....